

אלטן גלאנץ אויפן געביט פון ישיבות און שאפן דארט א צענטראלע ישיבה מיט אן אלגעמיינ-יידישן פארנעם.

„ישיבת חכמי לובלין“

אויף דער איניציאטיוו פון ר' מאיר שפירא איז אנט- שטאנען די באוואוסטע „ישיבת חכמי לובלין“. דאס איז געווען א וועלט-ישיבה ד"ה אין איר האבן גע- [אוצר החכמה]

די פאן פון „ישיבת חכמי לובלין“

לערנט די בעסטע טאלאנטן פון דער גאנצער יידישער תלמודישער וועלט.

פיל יוגנטלעכע האבן זיך א לענגערע צייט געלערנט און צוגעגרייט, כדי צו קאנען אפגעבן דעם עקזאמען און אנגענומען צו ווערן אלס תלמיד אין דער בארימ- טער ישיבה.

דער בנין פון דער ישיבה איז געווען א ריזיקע געביידע מיט אלע מאדערנע איינריכטונגען: וואסער- לייטונג, צענטראל-הייצונג, ווענטילאציע אא"וו. דער צענטער פון דער ישיבה איז געווען דער שיעור-זאל.

אויף שעראקא גאס איז געווען דאס קאריסאווער שטיבל. צווישן די מתפללים זענען געווען: ר' אברהם- לע זאמבערג, אן איידעם פון ר' אלתר וועלטשער; ר' אפרים זאמבערג; ר' יודל האלבערסבערג; ר' מרדכי האלבערסבערג.

אויף יאטעטשנא גאס איז געווען דאס סקערנעוויצער שטיבל. צווישן די מתפללים זענען געווען: ר' יהושע קאהן, איידעם פון סקערנעוויצער רבין; ר' אברהם חיים האפערט; ר' משהלע גארדענקרויט. אויף נאדסטאווא גאס איז געווען דאס קאזמירער שטיבל. [אוצר החכמה]

ישיבות אין לובלין

צווישן אלע יידישע ישובים אין פוילן האט לובלין [אוצר החכמה] פארנומען דאס ערשטע ארט ביים פארשפרייטן תורה דורך ישיבות.

געווען איז דאס דורך דעם, וואס לובלין איז אין 16^{טן} און 17^{טן} י"ה געווען דאס זיצארט פונעם דע- מאלטיקן יידישן סיים, דעם וועד ארבע ארצות, צו וועלכן עס זענען זיך צונויפגעקומען די גרעסטע רבנים, לומדים, פרנסים אא"וו.

די ערשטע ישיבה אין לובלין איז אנטשטאנען אין יאר 1518 דורך דעם דעמאלטיקן לובלינער רב ר' שלום שכנא, א תלמיד פון ר' יעקב פאלאק. נאך דער פטירה פון ר' שלום שכנא איז דער אַמט פון ראש ישיבה אריבערגעגאנגען צו זיין זון ר' ישראל. אזוי איז כסדר דער אַמט פון ראש ישיבה איבערגעגאנגען צו די רבנים. ד"ה, אז גלייכצייטיק מיטן אַמט אלס רב איז אויך איבערגענומען געווארן דער אַמט פון ראש ישיבה. אזוי האבן די דעמאלטיקע רבנים געהאט דעם טיטל „אב בית-דין“, ווי דאס איז געווען דער פאל מיטן מהרש"ל, מהר"ם א"א.

ביסלעכווייז אבער איז דער רום פון דער ישיבה פארבלאסט. דאס לערנען תורה איז אריבער אין די בתי-מדרשים. די לובלינער ישיבה האט פארלארן איר פארנעם ווי א ישיבה פאר אלע יידישע ישובים און האט אויפגעהערט צו עקזיסטירן.

א שטיקל צייט פאר דער ערשטער וועלט-מלחמה איז געגרינדעט געווארן אין לובלין א ישיבה אונטערן נא- מען „אהבת תורה“, וועמענס ראש ישיבה ס'איז גע- ווען ר' ברוך קאצקער. די ישיבה האט אבער געטראגן א ריין לאקאלן כאראקטער. אזוי האט עס געדויערט ביזן יאר תרפ"ב (1922), ווען עס האט זיך באוויזן אויפן האריזאנט פונעם פוילישן ארטאדאקסישן יידנטום דער שפעטערדיקער לובלינער רב ר' מאיר שפירא, א מענטש מיט א ווייטן וועלטבליק און א גרויסער אי- ניציאטיוו. ער האט באשלאסן צוריקצוגעבן לובלין זיין